

[Arbejdsministeren.]

det overvejende antal tilfælde begrænset til forskellen i understøttelsessatserne. Med det høje beskæftigelsesniveau, vi senere er nået frem til, opnår omtrent 90 pct. af forsørgerne det særlige tilskud på 50 pct. Forskellen mellem godtgørelserne til ikke-forsørgerne og den løn, de må give afkald på, er nu blevet så stor, at det blandt ikke-forsørgerne i hovedsagen kun er de arbejdsledige, der søger kurserne.

Når regeringen har ment, at der burde rettes på dette forhold allerede inden den almindelige revision af loven, er det ud fra det synspunkt, at det er af den allerstørste betydning for erhvervslivet og dermed for det danske samfunds konkurrenceevne, at alle bestræbelser rettes mod at dygtiggøre arbejdskraften og ikke mindst den yngre del af denne.

Under lovforslagets forberedelse har man været inde på tanken om at sætte godtgørelsen for tab af indtægt og arbejdsmuligheder i bestemte forhold til arbejdsmarkedets gennemsnitsfortjenester. Jeg finder imidlertid ikke, at en så vidtgående ændring bør overvejes uden forbindelse med den revision af hele lovens opbygning og principper, som skal finde sted i folketingsåret 1967-68.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jens Chr. Christensen): Jeg har herved den ære på venstres og det konservatives folkepartis vegne at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om en kornordning for høstårene 1965-66 og 1966-67.

Ved tredje behandling af forslaget til kornloven i folketingsåret 1964-65 bebudede partierne venstre og det konservative folkeparti, at de ville fremsætte forslag om forlængelse af brødkornsordningen til også at gælde for høståret 1966-67, hvis landbrugs økonomiske forhold ikke bedredes for det kommende år.

Landbrugets økonomiske forhold har, som alle ved, ikke vist nogen bedring i det snart forløbne høstår — tværtimod. Hvis der ikke gennemføres en ordning, der indebærer, at landbruget kan afsætte sin avl af brødkorn til garanterede priser, vil der opstå den situation umiddelbart efter høsten i år, at udbuddet af korn, såvel brødkorn som foderkorn, vil blive af en sådan størrelse,

at priserne vil trykkes betydeligt ned under den fastlagte basispris. Dette vil betyde, at de økonomisk dårligst stillede landmænd tvinges til at afhænde deres høst til en underpris.

En sådan situation kan i nogen grad afhjælpes ved at gennemføre det hermed fremsatte lovforslag. Jeg anbefaler det derfor til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af **A. C. Normann** til forsvarsministeren:

„Er ministeren under hensyn til den redegørelse, der foreligger fra et betydeligt antal faste beboere i Ho-Oksby og Ål området, sammenholdt med regerings-tilsagnet om at spare yderligere 125 mill. kr. på statsbudgettet, villig til at tage ekspropriationssagen vedrørende militære arealer i Oksbølområdet op til ny overvejelse?“

A. C. Normann: Jeg for min del er ikke sagkyndig nok til at kunne vurdere de argumenter imod klitdirektørens bedømmelse af situationen omkring ekspropriationssagen i Oksbølområdet, som anføres i den henvendelse, mange lokale beboere nu har rettet til folketingets medlemmer, og jeg kan heller ikke bedømme sandflugtsmulighederne i tilfælde af en gennemskæring af klitplantagerne — det er vel noget, der må afhænge af åbningens retning og af bundforholdene — men jeg ved, at der er givet os oplysninger forud for ekspropriationsplanens godkendelse i finansudvalget, som den skrivelse, der nu er omdelt, synes at dementere, især oplysningen om, at kun ganske få eller næsten ingen af de beboere, der rantes, var imod ekspropriationen, som formodedes at skaffe dem en højere pris for deres ejendomme, end de ellers kunne få. Nu foreligger der over 50 lokale underskrifter, som bevidner, at dette ikke er tilfældet.

Også andre forhold ser anderledes ud end dengang. Det gælder f. eks., at beregningerne over udgifterne ikke synes at kunne holde, når vejmlægninger og forskellige erstatningskrav medtages, og det gælder

[A. C. Normann.]

også de nye besparelser på forsvarsbudgettet, som regeringen har forpligtet sig til at gennemføre; det gælder eventuelt også selve det forhold, at forsvarrets struktur og eventuelle ændringer deri for tiden er til drøftelse.

Det strømmer ind med nye protester. Jeg har f. eks. i dag fået brev fra en række underskrivere med bankdirektør Chr. F. Houborg, Varde Bank, i spidsen. Blandt underskriverne er en landinspektør, en advokat og andre, som efter deres profession at dømme skulle have visse forudsætninger for at ytre sig med vægt om omkostningerne. De kommer til det resultat, at omkostningerne ved forsvarrets overtagelse af arealet vil beløbe sig til knap 63 mill. kr., hvad der jo meget, meget stærkt overstiger, ja, mere end fordobler det beløb, som finansudvalget forudsatte, da dets flertal gik ind for ekspropriationen.

Det er disse aktuelle og, synes jeg, nye forhold, som har været motiveringen for mit spørgsmål til den højtærede forsvarsminister.

Forsvarsministeren (Victor Gram): Jeg har naturligvis bemærket henvendelsen til folketingets medlemmer fra en del af beboerne i Oksbølområdet, hvorimod jeg gerne vil gøre opmærksom på, at den henvendelse, som hr. A. C. Normann omtaler nu, har jeg først haft lejlighed til at se for et par minutter siden.

En ekspropriationssag, der som denne berører mange mennesker, og som kan være et alvorligt indgreb i disses tilværelse, gør det naturligt, at man i videst muligt omfang tager menneskelige hensyn. Jeg har da også foranlediget, at Vestjysk Forening ved sin formand, hr. Hove, har fået tilstillet fyldige oplysninger om hærkommandoens og forsvarsministeriets motiveringer over for finansudvalget for ekspropriationens omfang og karakter. Beboerne er bl. a. herigennem orienteret om den saglige begrundelse for ekspropriationen.

På denne baggrund må jeg beklage den ensidige og usaglige fremstilling, der er givet i henvendelsen til folketingets medlemmer. Den indeholder i det væsentlige et personligt angreb på klitdirektør Thaarup med en påstand om, at klitdirektørens vurderinger, bl. a. af konsekvenserne af hård kørsel i

klitrealer og fældning af plantager, skulle være årsagen til, at venstres forslag om at flytte den foreslåede ekspropriation længere østpå er blevet afvist.

Jeg føler anledning til at sige, at klitdirektørens andel i denne sag har været — som det er hans pligt — sagligt at foretage en vurdering af konsekvenserne ved visse foranstaltninger i forbindelse med klitrealer og plantager. Det væsentlige i denne forbindelse er dog, at klitdirektørens vurderinger ikke har haft nogen indflydelse på, at alternative forslag til ekspropriationsplanen ikke kunne accepteres. Afgørende har udelukkende været en saglig vurdering af, hvad der var nødvendigt under hensyn til forsvarrets behov. Jeg må derfor beklage det efter min mening helt uberettigede angreb på klitdirektøren, og henvendelsens hele karakter har ikke givet mig anledning til at tage ekspropriationssagen op til en fornyet overvejelse.

Hvad angår besparelserne på statsbudgettet for det kommende finansår, har forsvarret som alle andre styrelser været inddraget i overvejelserne herom. Spørgsmålet om ekspropriationen i Oksbølområdet har ikke været inddraget i disse overvejelser af flere grunde. Med den tekniske udvikling og den løbende motorisering af forsvarret vil behovet for et egnet øvelsesområde stige; en løsning herpå må findes, og en udskydelse vil kun forøge problemerne.

Hertil kommer, at ekspropriationsforretninger af dette omfang erfaringsmæssigt kan tage lang tid, hvorved statens overtagelse af ejendommene tilsvarende forskydes. At der kommer nye beregninger ind i billedet på grundlag af den seneste 13. vurdering, var at forudse. Det var jo på et ret tidligt tidspunkt, man foretog opgørelserne over, hvilke omkostninger der kunne komme til at foreligge i forbindelse med en ekspropriation; og uden at vi på noget tidspunkt har kunnet opgøre nøjagtigt, hvor stort et beløb der ville blive tale om. Jeg er ude af stand til med det par minutters varsel, der er givet mig, at bedømme de tal, der er opgivet; men de vil naturligvis blive gjort til genstand for en vurdering, samtidig med at vi må afvente de overvejelser, som kommissarius må foretage, og de vurderinger, han måtte fremkomme med i forbindelse med ekspropriationen.

[Forsvarsministeren.]

Hvorledes udgifterne ved ekspropriationen vil fordele sig på de kommende finansårs budgetter, kan der ikke siges noget konkret om i dag, derfor heller ikke, hvilken besparelse en opgivelse eller en udskydelse af ekspropriationen vil medføre for det kommende finansår, og det er jo på dette finansår, de aktuelle besparelser tager sigte.

Jeg er fortsat af den opfattelse, at ekspropriationen er sagligt begrundet, og på det foreliggende grundlag har jeg ikke følt mig foranlediget til at tage denne op til en fornyet overvejelse.

A. C. Normann: Efter den højtærede forsvarsministers ord at dømme kunne man tro, at jeg havde solidariseret mig med de angreb på klitdirektøren, der er fremsat i den skrivelse, som er omdelt til folketingets medlemmer. Jeg benytter lejligheden til at understrege, at det har jeg ikke; jeg har sagt, at jeg ikke havde forudsætninger for at bedømme berettigelsen deraf.

Jeg vil gerne stille et lille tillægsspørgsmål til den højtærede minister. Jeg indrømmer, at den højtærede minister ikke har haft mulighed for med det korte varsel, der er givet ham, siden jeg viste ministeren det omtalte brev, at give nærmere oplysninger om, hvorvidt beregningerne holder stik eller ikke. Men da det antydes af folk, hvis mening man er nødt til at tillægge en vis vægt, at beregningerne ikke alene ikke holder stik, men at omkostningerne overstiges meget, meget stærkt — meget stærkere, end vist noget medlem af det høje ting har forestillet sig — vil jeg gerne spørge ministeren, om han ikke vil benytte en lejlighed i nær fremtid til at fremkomme med oplysning om, hvorvidt tingene har forskubbet sig, sådan at de oprindelige beregninger slet ikke længere kan lægges til grund ved ekspropriationen.

Forsvarsministeren (Victor Gram): Det er jo ganske klart, at jeg ikke har solidariseret hr. A. C. Normann med underskriverne af det stykke papir, som er tilsendt folketingets medlemmer. Jeg har blot ment, at jeg ville gøre opmærksom på min opfattelse af de synspunkter, der er fremført, over for tingets medlemmer og ved denne lejlighed.

Om tillægsspørgsmålet vil jeg gerne sige,

at det har naturligvis været den almindelige forventning, at 13. alm. vurdering ville forøge vurderingspriserne meget betydeligt og vel i gennemsnit op til omkring 100 pct.; så det forhold kan vel ikke i almindelighed virke så overraskende. Jeg vil benytte lejligheden til, naturligvis, så snart det er muligt, at få en vurdering frem igennem kommissarius og se lidt nærmere på, hvorledes den økonomiske side af sagen kommer til at ligge i forbindelse med ekspropriationen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Skræppenborg-Nielsen* til justitsministeren:

„Vil ministeren oplyse, hvor mange sager kontroludvalget vedrørende politiets efterretningstjeneste har haft til behandling, siden udvalget påbegyndte sit arbejde, og vil ministeren endvidere oplyse, hvorvidt eventuelle personlige andragender om at blive slettet af de hemmelige kartoteker er blevet imødekommet, og i bekræftende fald i hvor mange tilfælde?“

Skræppenborg-Nielsen: Det fremgår af finanslovsforslaget for 1966-67, at honorarerne til kontroludvalget vedrørende politiets efterretningstjenestes fire medlemmer kommer til at andrage ikke mindre end 55.602 kr. og honorarerne til udvalgets to sekretærer yderligere 15.264 kr., alt i alt et samlet beløb på 70.866 kr. For at kunne danne mig et skøn over udvalgets arbejdsindsats vil jeg gerne vide, hvor mange sager udvalget har haft til behandling, siden det blev nedsat den 8. juni 1964. Jeg vil endvidere gerne vide, hvor mange personer der ved udvalgets hjælp er blevet slettet af de hemmelige politikartoteker, som det koster landets skatteydere mellem 5 og 6 mill. kr. årligt at få ført.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Hr. Skræppenborg-Nielsens første spørgsmål til mig går ud på, hvor mange sager udvalget, der fører tilsyn med politiets efterretningstjenestes registrering og videregivelse af oplysninger, har haft til behandling; siden udvalget begyndte sit arbejde i juni 1964. Dette spørgsmål finder jeg det ikke rigtigt at besvare, da det, som det tidligere ofte

[Justitsministeren.]

er sagt, efter sagens natur ikke er muligt at oplyse enkeltheder om det arbejde, der udføres af politiets efterretningstjeneste eller tilsynsudvalget. Jeg må indskrænke mig til her at sige, at det drejer sig om et betydeligt antal.

I anledning af hr. Skræppenborg-Nielsens andet spørgsmål, om, hvorvidt eventuelle personlige andragender om at blive slettet af efterretningstjenestens registratur er blevet imødekommet, og i bekræftende fald i hvor mange tilfælde, kan jeg oplyse, at alle individuelle henvendelser har været forelagt for og behandlet i udvalget. Såfremt de pågældende har været registreret, hvad der ingeniunde altid har været tilfældet, er udvalget blevet gjort bekendt med de foreliggende oplysninger. Det har derefter taget stilling til, om registreringer er i overensstemmelse med de retningslinjer, som efterretningstjenesten skal følge ved registrering af oplysninger, og hvormed udvalget er bekendt. Jeg kan af samme grund, som jeg nævnte før, ikke give oplysning om, hvorvidt eller i hvor mange tilfælde udvalget har foranlediget en registrering slettet.

Jeg vil gerne benytte den lejlighed, jeg her har, til at supplere de redegørelser, som jeg gav i tinget den 20. januar og den 2. juni 1965 i anledning af andre spørgsmål til mig om tilsynsudvalgets arbejde.

Jeg oplyste den 20. januar 1965, at der er gennemført meget væsentlige begrænsninger i omfanget af den registrering af oplysninger, som foretages af politiets efterretningstjeneste. De nye retningslinjer for registrering er indført efter forhandling med udvalget og til dels på dettes initiativ. Det registrerede materiale er på grundlag heraf blevet gjort til genstand for en fuldstændig revision, som vil være tilendebragt om ganske kort tid. Ved revisionen udgår samtlige registreringer, som ikke er i overensstemmelse med de nu gældende retningslinjer, og alt materiale, der vedrører sådanne registreringer, destrueres.

Jeg kan endvidere oplyse, at der i efteråret 1965 af justitsministeriet er udsendt forholdsordrer såvel til politiets efterretningstjeneste som til politimestrene om destruktion af registre og arkiver i en katastrofesituation. Der skulle herefter være

skabt sikkerhed for en omgående og effektiv tilintetgørelse af alt efterretningmateriale, såfremt forholdene måtte gøre det nødvendigt.

Jeg vil gerne til slut sige, at udvalget i den tid, det har fungeret, har udført et stort og ansvarsfuldt arbejde, og at det efter mit skøn fuldt ud har opfyldt de forventninger, som folkettinget i sin tid stillede til dets virke.

Skræppenborg-Nielsen: Jeg takker ministeren for redegørelsen, men finder ikke anledning til at takke for de svar, som jeg ikke fik.

Vi står altså i den situation her i folkettinget, at man har en udgiftsramme på 70.866 kr. til nogle udvalgsmedlemmer og til et par sekretærer, men at folkettinget altså ikke kan få at vide, hvor stort et arbejde et sådant udvalg har. Man kan ikke engang få at vide, hvor mange sager et sådant udvalg har til behandling i løbet af et år. Nu er det mig bekendt, at disse honorarer er godkendt af lønningsrådet. Så vil jeg gerne spørge ministeren: har lønningsrådet så fået at vide, hvor mange sager et sådant udvalg har haft til behandling? Det skulle man da tro, for det skal jo vurdere, om de honorarer, der gives, er rigtige efter den arbejdsbyrde, der ligger. Hvis lønningsrådet har fået disse oplysninger — og det vil jeg altså gerne have et svar på — vil det altså sige, at lønningsrådet er mere værd end folkettinget. Folketinget kan ikke få oplysningerne, men nu hører jeg måske af ministeren, at lønningsrådet har kunnet få dem. Hvis lønningsrådet ikke har fået oplysningerne, vil det sige, at lønningsrådet, så vidt jeg kan se, har fastsat nogle honorarer, om hvis berettigelse man overhovedet ingen anelse har haft.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Som svar på hr. Skræppenborg-Nielsens sidste spørgsmål kan jeg sige, at lønningsrådet ikke har fået oplysning om antal af sager, der behandles af tilsynsudvalget. Lønningsrådet har såvel som finansudvalget fået oplysning om omfanget af den arbejdsbyrde, der påhviler dette udvalg; det kan jo godt ske på anden måde end ved at oplyse antallet af sager. Det kan ske f. eks., som det

[Justitsministeren.]

er gjort, ved at oplyse, hvor mange møder og hvor langvarige møder udvalget har holdt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Søren Jensen* til indenrigsministeren:

„Hvorfor har ministeren endnu ikke udstedt bekendtgørelse om salg af kølede, færdigpakkede pålægsvarer, og hvornår vil en sådan bekendtgørelse komme?“

Søren Jensen: Den 4. juni 1964 vedtog folketinget en lov om dybfrosne levnedsmidler m. v., hvorefter der blev givet indenrigsministeren bemyndigelse til at liberalisere handelen med såvel dybfrosne levnedsmidler som handelen med visse former for udskårne kødvarer. I betænkningen blev der fra handelsministeriet udtrykt ønske om, at liberaliseringen af såvel dybfrosne varer som kølede varer blev fremmet mest muligt og løst samtidig. Monopoltilsynet har endvidere i skrivelse af 20. september 1963 fremhævet, at man må finde det særdeles ønskeligt, at en spredning af handelen med kølet, detailpakket kød og pålægsvarer løses samtidig med, at der fastsættes regler for dybfrosne levnedsmidler. Slagternes forskningsinstitut har ifølge betænkningen ved skrivelse af 13. december 1963 udtalt, at der er presserende behov for retningslinjer for tilvirkning og især distribuering af færdigpakkede, kølede varer. Dertil kommer forskellige andre henvendelser, heriblandt også henvendelser fra danske andelslagterier.

Medens indenrigsministeren gennem bekendtgørelse nr. 369 af 19. december 1964 gennemførte en vis liberalisering af handelen med dybfrosne levnedsmidler, er denne endnu ikke påbegyndt for de kølede, færdigpakkede kød- og pålægsvarer uanset de mange henvendelser og fremsatte ønsker om samtidighed. Når dertil kommer, at detailhandelen i de sidste år i stadig højere grad har anskaffet kølemøbler, og at de tekniske muligheder for at transportere og opbevare under betryggende forhold er til stede, må det være i alles interesse, at en liberalisering af handelen finder sted, og at man imødekommer de ønsker, der er fremsat såvel fra forbrugere som handel og producenter, så at man derigennem kan

stimulere salget af danske landbrugsprodukter på hjemmemarkedet.

Disse forhold er baggrunden for mit spørgsmål til indenrigsministeren om, hvorfor ministeren endnu ikke har udstedt bekendtgørelse om salg af kølede, færdigpakkede pålægsvarer, og om, hvornår en sådan bekendtgørelse vil komme.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup):

Det udvalg, som indenrigsministeriet nedsatte i 1962 med den opgave at gennemgå og eventuelt fremsætte ændringsforslag til de her i landet gældende bestemmelser om forhandling af dybfrosne levnedsmidler og om forhandling af kød, slagteaffald og kødvarer, afgav i 1964 betænkning indeholdende udkast til lov om dybfrosne levnedsmidler m. v. I dette lovudkast var som nævnt af det ærede medlem optaget en bemyndigelse for indenrigsministeren til at bestemme, at visse former for færdigpakkede, udskårne kødvarer i detailpakninger skal kunne forhandles fra andet fast udvalgssted end slagter- og viktualieforretninger eller fra køretøj.

Det nævnte udvalg understregede imidlertid i sine bemærkninger til afsnittet om færdigpakkede, udskårne kødvarer i detailpakning, at det måtte være afgørende betænknelighed ved at gå for vidt på dette område. Udvalget henviste i denne forbindelse til nogle betragtninger fremsat af sundhedsstyrelsens konsulent i kød- og mælkehygiejne, professor Aage Jepsen, som var medlem af udvalget, betragtninger, hvorefter det ikke ville være forsvarligt at åbne generel adgang til at forhandle detailpakkede, kølede varer af enhver art gennem de almindelige levnedsmiddelbutikker, men at man kunne overveje at opstille en liste over bestemte varettyper, som ud fra en sagkyndig vurdering af det bakteriologiske og holdbarhedsmæssige forhold kunne tillades forhandlet på denne måde. Det var udvalgets opfattelse, at en eventuel tilladelse til forhandling af kølede, ferske, færdigpakkede kødvarer bl. a. måtte forudsætte en ganske fast forbindelse mellem produktionssted og detailudsalg, idet holdbarhedstiden for visse pålægsvarer formentlig kun er ganske få dage.

I det lovforslag, som min forgænger på grundlag af betænkningen fremsatte, og

[Indenrigsministeren.]

som blev vedtaget her i tinget i 1964, var afsnittet om de kølede varer medtaget, idet indenrigsministeriet var enig med udvalget i, at det var ønskeligt at have en bemyndigelse for regeringen til at give nærmere regler om handelen med disse varer, når tilstrækkelige erfaringer var indvundet. Jeg er opmærksom på de ønsker, der såvel fra erhvervs- som forbrugerside er fremført om en spredning af forhandlingen af kølede, detailpakkede pålægsvarer, og indenrigsministeriet er indstillet på at søge disse ønsker imødekommet i det omfang, det er hygiejnisk forsvarligt.

Jeg har imidlertid anset det for nødvendigt i første omgang at se, hvorledes de nye regler, der trådte i kraft den 1. januar 1965, om forhandling af dybfrosne levnedsmidler ville virke i praksis, forinden spørgsmålet om de kølede varer, der frembyder væsentligt større problemer, blev taget op. Så snart de sagkyndige imidlertid måtte mene, at der nu foreligger sådanne erfaringer, at en spredning af handelen med disse varer kan anses for forsvarlig, er jeg indstillet på at tage problemet op igen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Arne Larsen* til ministeren for offentlige arbejder:

„Anser ministeren det for værende i overensstemmelse med loven om omnibus- og fragtmandskørsel, at landsnævnet har afvist tre hovedstadskommuners ansøgning om etablering af et samarbejde om omnibuskørsel i Rødovre kommune fra 1. april d. å. til fordel for en privat koncessionshaver, hvis fortsatte koncession ikke fra kommunernes side har kunnet anbefales?“

Arne Larsen: Som motivering for mit spørgsmål skal jeg kort anføre følgende:

Det har i mange år været et udtalt ønske hos borgerne og de kommunale myndigheder i Rødovre kommune at få en tilfredsstillende løsning af trafikbetjeningen i kommunen. Kommunens vækst og udbygning samt ønsket om en koordinering af trafikken i kommunen med de omliggende kommuners trafik og med andre offentlige trafikarter, bl. a. S-banerne, har været

meget stærkt fremherskende. Driften af de eksisterende rutebillinjer er og har altid været overladt til private selskaber, men især én af koncessionshavernes afvikling af trafikbetjeningen har ustanselig givet anledning til berettiget kritik og klage. Der har været mange klager over tilsidesættelse af koncessionsbestemmelserne, f. eks. over, at koncessionshaveren uden forud indhentet tilladelse med få dages varsel nedlægger eksisterende linjer eller ændrer bestående køreplaner.

Alt dette har medført, at kommunalbestyrelsen til sidst erkendte det uholdbare i dette forhold og tog skridt til, at der skabtes en anden løsning. Efter enstemmig beslutning i kommunalbestyrelsen ansøgte kommunen med støtte fra amtets trafikudvalg om, at der indledtes et samarbejde med Københavns og Frederiksberg kommuner, således at Københavns sporvejs busser pr. 1. april i år skulle overtage en del af trafikafviklingen i Rødovre. En overenskomst herom er tiltrådt af de implicerede parter, kommunalbestyrelsen i Rødovre, Frederiksberg kommunalbestyrelse og Københavns magistrat. Der resterede kun nogle få formaliteter, så var sagen helt klar.

Alt syntes således i orden, da et organ kommer ind i billedet, nemlig landsnævnet, som måske nok formelt har ret til at blande sig i sagen, og det dekreterer, at den nuværende koncessionshaver skal have sin koncession forlænget ét år, hvilket i og for sig er ganske usædvanligt, idet tilladelser normalt gives for 5 eller 8 år. Så vidt jeg har kunnet læse i dagspressen, har man indskærpet rutebilejeren, at han skal opfylde sine koncessionsbetingelser. Jeg vil anmode ministeren om her at forklare, hvad årsagen er til, at man ikke har kunnet imødekomme kommunernes krav om at få koncession. Jeg finder nemlig, at det ville være en langt bedre og mere tilfredsstillende løsning af trafikspørgsmålet i kommunen, hvis man overlod det til disse samarbejdende kommuners trafikselskaber.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Må jeg i anledning af hr. Arne Larsens spørgsmål sige, at det synes, som om hr. Arne Larsen ikke kender loven om

[Ministeren for offentlige arbejder.]

omnibus- og fragtmandskørsel. I henhold til denne lov er ministeren for offentlige arbejder helt sat ud af spillet og har overhovedet ikke noget med dette spørgsmål at gøre. Det er de lokale trafikudvalg, der giver koncessionerne, når det drejer sig om kørsel inden for vedkommende kommune eller amt. Drejer det sig derimod om kørsel igennem mere end to trafikudvalgsområder, er det i henhold til loven landsnævnet, der skal give koncession. Det er oven i købet fastslået i loven, at landsnævnets afgørelse er endelig og ikke kan appelleres nogen steder. Det er altså ikke en formel, men en reel ret til at udstede koncessioner, landsnævnet har.

Når det er tilfældet, kan det i og for sig være vanskeligt nok for en minister at få et virkeligt overblik over, hvorvidt man har holdt sig inden for loven eller ej, for landsnævnet kan jo sige til vedkommende minister, at det er ikke noget, der kommer ham ved, det er noget, landsnævnet alene afgør.

I denne forbindelse må jeg måske oplyse, at landsnævnet består af 6 af folketinget valgte repræsentanter plus en formand, som er valgt uden for folketinget. Det er imidlertid klart, at jeg alligevel har søgt oplysninger i denne sag, og det ligger altså sådan, at landsnævnet har skønnet på det givne grundlag, at det var rigtigere at forlænge den løbende koncession for den private indehaver af ruten, men kun for et år. Så vidt jeg har forstået de oplysninger, jeg har fået, har landsnævnet ikke taget en principiel stilling, hvorefter det går ind for private koncessionsindehavere; det viser i og for sig hele udviklingen, idet det jo på mange områder er staten, der driver disse koncessionerede ruter, også hvor landsnævnet har været med til at afgøre sagerne.

Her lå det rent faktisk, så vidt jeg har fået oplyst, sådan, at Rødovre kommunes ønske om at overtage koncessionen, hvilket også havde fået det lokale trafikudvalgs

anbefaling, og om at oprette en rute i forbindelse med Københavns kommune og Frederiksberg kommune fremkom på så sent et tidspunkt, at det ikke vil være muligt, så vidt man kan skønne, for landsnævnet at færdigbehandle denne sag inden den 1. april i år. Derfor kunne det — der skal nemlig spørges mange steder, før man kan give en ny koncession — gå sådan, at hvis landsnævnet ville indhente de oplysninger, kunne man komme i den situation pr. 1. april, at der ikke var nogen koncessionsindehaver og dermed ingen mulighed for i det hele taget at blive befordret inden for dette område. Det er, så vidt jeg har forstået, begrundelsen for landsnævnets afgørelse, og landsnævnet har altså ikke taget principiel stilling til, hvem der skal have koncessionen, når året er gået; det er vel også begrundelsen for, at det kun er ét år, koncessionen er givet for, idet landsnævnet vil viderebehandle sagen.

Arne Larsen: Jeg kan oplyse ministeren om, at jeg kender loven udmærket, og jeg er helt klar over, at ministeren ikke kan tilsidesætte landsnævnets afgørelse; men landsnævnet sorterer jo dog under ministeriet for offentlige arbejder, og spørgsmålet er så, om landsnævnet selv har overholdt de gældende bestemmelser. Jeg ved, at landsnævnet har opsagt vedkommende koncessionshavers koncession med over 1½ års varsel, at koncessionshaveren selv ikke med det fornødne 1½ års varsel har fremsat ønske om en forlængelse af sin koncession, at det fremkommer 4 måneder for sent, og at Rødovre kommune i juni måned 1965 klager over koncessionshaveren og fra landsnævnet får til svar, at klagen giver anledning til overvejelser om fortsat tilladelse overhovedet til omnibuskørsel også på de øvrige linjer. Når landet ligger sådan, er der i loven klar hjemmel til, at koncessionshaveren ikke igen opnår koncession, og jeg vil tillade mig at sige med borgmester Gustav Jensens

[Arne Larsen.]

ord, at jeg finder, det er en provokerende og udemokratisk og grov tilsidesættelse af det kommunale selvstyre; det er meget nødvendigt, at loven snarest muligt bliver ændret, således at kommuner, som er enige om et samarbejde, virkelig kan få lov til at etablere et sådant.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Hr. Arne Larsens stærke ord over for landsnævnet skal jeg ikke kommentere, de må stå for hans egen regning; jeg kan kun sige, at de oplysninger, jeg har fået, er af den karakter, at jeg mener, at landsnævnet har handlet i overensstemmelse med loven.

Når hr. Arne Larsen siger, at landsnævnet jo dog sorterer under ministeriet for offentlige arbejder, må jeg i og for sig afvise det; folketinget har vedtaget, at ministeren ikke må have noget med disse sager at gøre, og derfor vælger folketinget 6 repræsentanter af folketingets midte, som sammen med én uden for folketinget udgør landsnævnet. Jeg kan ikke se, hvordan ministeren har nogen mulighed for at gribe ind, medmindre man — og det var det, hr. Arne Larsen var inde på til sidst — vil ændre loven. Jeg er fuldkommen åben over for, om nogen ønsker at gøre det, men jeg gør opmærksom på, at loven er vedtaget med et stort flertal her i folketinget, og at man netop dengang ville have det sådan, at ministeren ikke skulle have nogen beføjelse til at gribe ind med hensyn til at give koncessioner.

I øvrigt vil jeg gerne benytte lejligheden til at sige, at jeg ikke er uenig med hr. Arne Larsen i det principielle. Jeg mener, at sådan som hele forholdet har udviklet sig, vil det være en fordel for Rødovre kommune at få det samarbejde med København, som der er tale om her. Men jeg mener alligevel, det må være rigtigt, at landsnævnet har den fornødne tid til at undersøge spørgsmålet, så at man ikke kommer i den situation, at beboerne derude slet ikke har noget at køre med. Jeg tror nok, man skal se, at det er det, der er baggrunden for den trufne afgørelse.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning vedrørende de af den internationale arbejdskonference i Genève i året 1964 vedtagne forslag til ændringer i Den internationale Arbejdsorganisations statut. (Om medlemskab og om konventioners gennemførelse).

(Første behandling af forslaget til folketingsbeslutning (nr. XI) findes i tidenden sp. 3278).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Johan Asmussen: Jeg må måske have lov til med en kort bemærkning at indhente noget, som jeg vist burde have anført ved første behandling, nemlig at give udtryk for anerkendelse af, at man i den form, hvori dette ratifikationsforslag er fremsat, har imødekommet den kritik, som jeg for godt et års tid siden fremsatte i forbindelse med den europæiske socialpagt. Jeg fremsatte en ret udførlig kritik på forskellige områder, og ved anden behandling gav det anledning til en udførlig redegørelse fra den højtærede justitsminister, hvoraf fremgik, at man havde drøftet de forskellige spørgsmål indgående; jeg forstod, at man på flere punkter var enig i min kritik, bl. a. med hensyn til det punkt, at man i selve folketingsbeslutningernes tekst, når det drejer sig om ratifikation af traktater, bør kunne se, hvad det er for bestemmelser, folketinget egentlig beslutter sig til at ratificere. Det har man ikke gjort tidligere. Nu er man gået over til at gøre det; man kan se det her i det foreliggende forslag, og jeg synes, det er på sin plads, at jeg udtaler en anerkendelse af det. Hvem den så skal adresseres til, står mig ikke helt klart.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges enstemmigt med 98 stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet arbejdsministeren meddelelse om denne vedtagelse.